

U prvom tromjesečju hrvatski BDP možda porastao, no slijedi duboka recesija

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17
Objavljeno: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17

Analitičari su podijeljeni u procjenama je li u prvom tromjesečju hrvatsko gospodarstvo palo ili poraslo, no za cijelu ovu godinu dvojbi nemaju – recesija će zbog koronakrize biti dublja od one za financijske krize 2009.

Državni zavod za statistiku (DZS) objavit će idućega tjedna prvu procjenu bruto domaćeg proizvoda (BDP) u prvom kvartalu 2020., a šest analitičara, koji su sudjelovali u anketi Hine, podijeljeni su u procjenama.

Tako njih troje očekuje rast između 0,5 i 1 posto, a troje pad između 0,5 i 4 posto.

Pokažu li se procjene o rastu točne, bio bi to najsporiji rast od kraja 2014. Padne li BDP, bit će to prvi pad od polovice iste godine.

Rast potrošnje usporava

Svi se u anketi slažu da gospodarstvu i dalje najveću podršku pruža jačanje osobne potrošnje, najveće sastavnice BDP-a.

Na to ukazuju podaci o rastu prometa u trgovini na malo u prva tri mjeseca ove godine za 0,9 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje. To je, doduše, najsporiji rast posljednjih godina, no ipak je pružio podršku gospodarstvu.

„Nastavak rasta osobne potrošnje, odnosno djelatnosti vezane uz trgovinu te građevinarstvo trebali bi dati najveći pozitivan doprinos godišnjoj stopi rasta gospodarstva”, navodi jedan od makroekonomista u anketi Hine.

S druge strane, pandemija koronavirusa i restriktivne mjere usmjerene na suzbijanje virusa negativno su počele utjecati na gospodarsku aktivnost u drugoj polovici ožujka, što je dovelo do velikog pada potrošnje u tom razdoblju, a posebice turizma, koji je pogođen zabranama putovanja u svijetu.

Tako je, prema podacima iz sustava eVisitor, u prva tri mjeseca ove godine došlo ukupno 635 tisuća turista, što je 33 posto manje nego u istom lanjskom razdoblju, dok je broj noćenja pao za 20 posto, na 1,9 milijuna.

Jasno je da je negativno na domaće gospodarstvo utjecao i pad industrijske proizvodnje. U prva tri mjeseca ove godine proizvodnja je potonula 4,2 posto na godišnjoj razini.

Izvoz je, pak, stagnirao na godišnjoj razini jer se u ožujku međunarodna trgovina usporila zbog prvih blokada gospodarskih aktivnosti i prometa, primjerice u Italiji, kako bi se suzbilo širenje koronavirusa.

U drugom kvartalu slijedi pad BDP-a od 20 posto?

I dok su u procjenama o prvom kvartalu podijeljeni, analitičari su suglasni da u drugom, zbog paralize većine gospodarskih aktivnosti u travnju, slijedi najveći pad gospodarstva od 2000. godine, od kada DZS vodi te podatke.

U prvom tromjesečju hrvatski BDP možda porastao, no slijedi duboka recesija

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17
Objavljeno: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17

U anketi Hine analitičari u prosjeku u drugom kvartalu očekuju pad za 20,5 posto u odnosu na isto lanjsko razdoblje, a njihove se procjene pada kreću u rasponu od 15 do 25 posto.

To je znatno više od 8,8 posto, dosad najvećeg pada BDP-a, zabilježenog u prvom tromjesečju 2009. godine na početku financijske krize.

„Takav rezultat očekujemo zbog velikog dijela gospodarstva u 'lockdownu', pada potrošnje (pada prosječnih plaća i zatvorenih trgovina), pada industrijske proizvodnje, ugostiteljstva i smještaja te turizma”, navodi jedan od analitičara u anketi Hine.

Još nema konkretnih podataka o potrošnji, izvozu ili proizvodnji na početku drugog tromjesečja, no jasno je da je koronakriza umrtvila većinu aktivnosti, posebice turizam.

Prema podacima eVisitora, u Hrvatskoj je u travnju bilo samo 9.500 turista, 99 posto manje nego godinu dana prije, dok je broj noćenja pao za 88 posto, na 392.000.

„Osim epidemiološke slike, na turizam će se negativno odraziti i pad raspoloživog dohotka domaćeg i stranog stanovništva. U obzir treba uzeti i kako je značajan udio domaće radne snage bio prisiljen iskoristiti godišnje odmore tijekom travnja”, smatra jedan od analitičara u anketi Hine.

Osim izostanka turističkih prihoda, na potrošnju će negativno utjecati i slabost plaća. Prema podacima DZS-a, u ožujku je prosječna isplaćena neto plaća u pravnim osobama iznosila 6.713 kuna. To je, doduše, 0,8 posto više na godišnjoj razini, ali 1,3 posto manje u odnosu na veljaču.

Očekuje se, također, oštar pad izvoza i uvoza roba i usluga zbog višemjesečne blokade međunarodnog prometa i recesije u najvećim hrvatskim trgovinskim partnerima Italiji, Njemačkoj...

Tako je talijanski BDP u prvom tromjesečju potonuo 4,7 posto na kvartalnoj razini, što je njegov najveći pad od 1995., dok je njemačko gospodarstvo palo 2,2 posto, najviše od globalne financijske krize 2008.

„Povrh pada prihoda od turizma, znatan pad robne razmjene u svijetu također utječe na Hrvatsku, što već vidimo iz podataka robne razmjene za ožujak”, navodi jedan od analitičara u anketi.

Slijedi dublja, ali kraća recesija nego za financijske krize

Nakon očekivanog potonuća u drugom tromjesečju, u drugom dijelu godine pad gospodarstva bit će ublažen zbog popuštanja restriktivnih mjera i normalizacije aktivnosti.

„Očekujemo da se tijekom ljeta turizam počne oporavljati i dosegne do kraja godine 30 posto prihoda najboljih godina. Ne bude li tako, i oporavak bude puno sporiji, očekuje nas i veći pad”, ističe jedan od analitičara.

Prema anketi Hine, šest analitičara procjenjuje u prosjeku da bi pad gospodarstva u cijeloj 2020.

U prvom tromjesečju hrvatski BDP možda porastao, no slijedi duboka recesija

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17
Objavljeno: Nedjelja, 24 Svibanj 2020 07:17

godini mogao iznositi 10,5 posto. Njihove procjene pada kreću se u rasponu od 7,5 do 12,5 posto.

Bit će to veći pad nego 2009. godine, kada je na početku financijske krize gospodarstvo potonulo dosad rekordnih 7,4 posto.

I sama Vlada očekuje veći pad gospodarstva nego 2009., pa tako procjenjuje da će BDP potonuti 9,4 posto.

Europska komisija, pak, procjenjuje da će ove godine hrvatsko gospodarstvo pasti za 9,1 posto, dok Međunarodni monetarni fond (MMF) očekuje pad od 9 posto.

I dok će pad u ovoj godini vjerojatno biti dublji nego za globalne financijske krize, očekuje se da će ova recesija trajati kraće. Tadašnja recesija protegnula se na šest godina, dok se ovoga puta rast gospodarstva očekuje već iduće godine.

(Hina/Pripremio: Nenad Bach)

